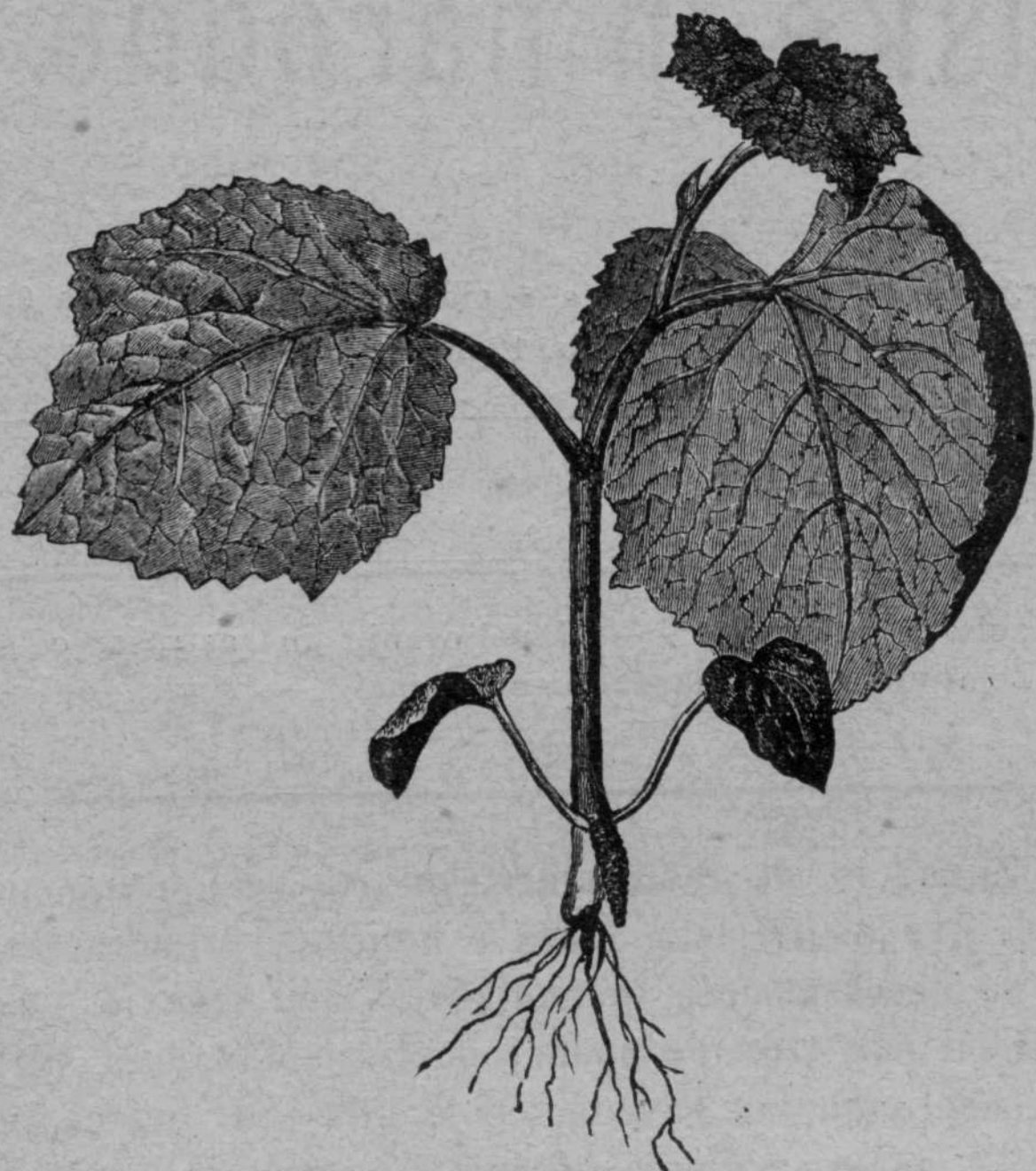

Nova trta „*Cissus mexicana*“.

V kmetijstvu objavljajo dan za dnevom polno novosti, katere imajo včasih vrednost, včasih pa nobene. V zadnjem času govore veliko o novi trti „*Cissus mexicana*“. Ali je kaj na njej, o tem ne moremo še izreči mnenja, vendar hočemo bralcem našim povedati vsaj toliko ko-

Podoba 2.

likor je nam znano, ter tiste, ki imajo priliko, pozvati, da naredo poskušnje.

Dunajski vrtnar Rosenthal je dobil o tej novi trti to le poročilo: Iz gozdov provincije Sinalve v Mehiki dobili smo gomoljev in semena nove trte, katera bode naredila v vinarstvu mal prevrat, ako je res vse, kar trdijo o njej. Ob pričetku junija meseca požene precej velik gomolj mnogo poganjkov, ki kaj bujno in hitro rasto ter se ovijajo po drevju, skalovji in drugih rastlinah, katere včasih kar zamori. Uže septembra meseca zore jagode, ter so grozdi oktobra meseca tudi po senčnatih legah zreli. Gomolj ima obliko roke, širi se celo med skalovjem ter prebije skozi osem mesecev največo sušo, potem pa požene in v štirih mesecih rodi brez vsake oskrbe najlepše grozdje. Konec oktobra odpade listje, ki je listju naših trt zelo podobno, kmalu potem odpadejo tudi poganjki, ki se odsuše doli do gomolja.

Jagode so velike, rdeče ali bele, največkrat rdeče, sladke, in prebivalci gori omenjene provincije delajo iz njih vino, jesih, najbolj pa vkuhavino (kompot) z imenom „uvata“. Okus je muškatast. Poročevalec iz Mehike, neki Lah, vzklika: „Zakaj ne bi ta krasna rastlina mogla rasti na Laškem, koder bi jo laško solnce bolje ogrevalo in zorilo lepše grozdje nego po mehikanskih gorskih gozdih, po katerih solnce komaj vidi, a vendar dozoreva!“

Ker se gomolj z listjem, ki se ospe z rastline, pokrije in tako kljubuje osemmesečni suši, zato se je nadejati, da se ohrani tudi v našem podnebju, če le skrbimo, da zemlja preveč ne zmerzne. „*Cissus mexicana*“ je zadovoljna s toploto in mokroto renskih krajev, da ji dozori grozdje. Režnje ni nobene, glede zemlje je skromna, in najljubša so ji skalnata tla.

Rosenthal je vzgojil iz semena nekatere rastline, katerih eno kaže podoba 2. Mlado listje je belkasto-kosmat, a postane pozneje gladko in svetlo. Seme je še enkrat tako debelo kakor od naše trte ter leži v zemlji eno leto, prečno kali.

Glede gomoljev priporoča Rosenthal to le vzgojo; Vsadi gomolje v lonce, in sicer tako, da jim vrhovi z očesi gledajo za kaka 2 $\frac{1}{m}$ iz zemlje. Ob pričetku malo prilivaj, pozneje, ko rastline poganjajo, pa obilneje. Toplote bodi povprečno 15° R. dotlej, ko jih na plano presadiš, kar stori sredi maja meseca, t. j. kadar se ni več bati ponočnega mraza.

Rosenthal v Albernu pri Dunaji prodaja 10 zrn semen po 50 kr., 100 pa po 3 gld., gomolje najlepše po 2 gld., drobnejše po 1 gld. 50 kr. Seme in gomolje je prišlo naravnost iz Mehike.

Našim Vipavcem in sploh Primorcem priporočamo, da kedo izmed njih naredi poskušnjo s to novo trto in da nam sporoči ob uspehu.

Izpeljevanje in raztrošanje gnoja po zimi.

Marljiv poljedelec ne drži rok križem ob zimskem času, marveč skrbi za prihodnost in se vestno pripravlja na spomlad, ki ga pričakuje z obilnim delom.

Da si zljajša spomladansko pripravljanje in obdelovanje polja za setev, preorje si z največjo koristjo svoje njive, po katerih ne prideluje ozimine, še pred zimo, torej uže jeseni in jih pusti v surovih brazdah prezimiti; preskrbi se nadalje v zimskem času s potrebnimi in dobrimi semeni ter si pripravi in uredi potrebno poljsko in drugo orodje.

Ravno tako mora biti pa tudi skrb umnega poljedelca v tem času, da zvozi hlevski gnoj, ko je na gnojišči dozorel in postal godan, na svoje njive, katere mora za jarino, korenstvo itd. pognojiti, pa jih dosedaj ni mogel, ker je bila jesen morda prekratka ali bilo vreme neugodno, ali ker ni imel gnoja ali je bil obložen z drugim, bolj nujnim delom.

Na take njive je dobro gnoj po zimi voziti, ko nimamo drugega dela. S tem si zljajšamo izdatno pomladanjsko setev in si ukoristimo boljše krmo, ker nam živina dela.

Vprašanje le nastane: „Kako pa naj ravnamo z gnojem na polji po zimi, da se ga nam nič ne pogubi?“

Če je zima snežena in je dober sanenec, naj pa ne zamudimo ugodne prilike, da gnoj na polje zvozimo v velike kupe ter jih z zemljo pokrijemo, da ne zgublja